

MINISTERUL ECONOMIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ЭКОНОМИКИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2033, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
tel. +373-22-25-01-07, fax +373-22-23-40-64
E-mail: mineconcom@mec.gov.md
Pagina web: www.mec.gov.md

МД-2033, Кишинэу, Пяца Марий Адунэрь Национале, 1
тел. +373-22-25-01-07, факс +373-22-23-40-64
E-mail: mineconcom@mec.gov.md
Веб страница: www.mec.gov.md

14.02 2017 nr. 06/3-909
La nr. _____ din _____ 20 _____

Dlui Veaceslav UNTILA,
Președinte al Curții de Conturi
a Republicii Moldova

Stimate dle Președinte,

Urmare demersului Curții de Conturi Nr.06/1-85 din 24.01.2017 privind Hotărîrea Curții de Conturi nr. 54 din 28 noiembrie 2014 cu privire la *Raportul auditului performanței Fondului pentru Eficiență Energetică „Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de eficiență energetică sunt modeste”*, Ministerul Economiei, în limita competențelor funcționale, prezintă anexat informația detaliată asupra subiectelor vizate.

Anexe:

1. Informații privind măsurile întreprinse întru executarea cerințelor, precum și implementarea recomandărilor din Hotărîrii Curții de Conturi nr. 54 din 28 noiembrie 2014 (11 file);
2. Programul local în domeniul eficienței energetice 2016-2018- model (15 file);
3. Planul local de acțiuni în domeniul eficienței energetice pentru anul 2017- model (6 file);
4. Programul local în domeniul eficienței energetice a clădirilor publice din raionul Călărași 2017-2019 – draft (39 file);
5. Planul local de acțiuni în domeniul eficienței energetice a clădirilor publice pentru anul 2017 din raionul Călărași – draft (4 file);
6. Politica de suplinire a funcțiilor vacante în cadrul Fondului pentru Eficiență Energetică (3 file);
7. Copiile Declarațiilor de imparțialitate (2 file);
8. Răspunsul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor nr. 03/2-1608 din 17.08.2015 (1 filă).

Viceprim-ministru,
ministru

Octavian CALMÎC

Ex: Irina ROTARI
Tel: 0(22) 250-695

În vederea implementării recomandărilor propuse de către Curtea de Conturi în Raportul auditului performanței Fondului pentru Eficiență Energetică (FEE), Ministerul Economiei (MEc) în comun cu Fondul pentru Eficiență Energetică (FEE) și Agenția pentru Eficiență Energetică, raportează întreprinderea următoarelor acțiuni.

Constatările și recomandările Curtii de Conturi:

Recomandări conducerii Ministerului Economiei:

1. să întreprindă, conform termenelor prevăzute, măsurile de rigoare în vederea elaborării și aprobării actelor normative pentru asigurarea realizării obiectivelor stabilite de cadrul de politici privind eficiența energetică.

Acțiunile întreprinse

Domeniul eficienței energetice este vizat de un șir de Directive, care au fost transpuse în ultima perioadă în cadrul normativ național. Detalii privind realizările la acest capitol sus prezentate mai jos. Astfel, în scopul asigurării realizării obiectivelor stabilite de cadrul de politici privind eficiența energetică, MEc a elaborat cadrul normativ secundar aferent *Legii nr. 44 din 27.03.2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic*.

În acest context, prin *Hotărârea Guvernului nr. 917 din 27.07.2016 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 1003 din 10 decembrie 2014*, au fost transpuse în legislația națională, adițional la 5 regulamente existente încă 3 regulamente ale Uniunii Europene privind etichetarea și informațiile standard despre produs, a consumului de energie și de alte resurse al produselor cu impact energetic.

Prin urmare, curent sunt transpuse 8 regulamente, după cum urmează:

- Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică a uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur;
- Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică a aparatelor de climatizare;
- Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică a cuptoarelor și hotelurilor de bucătărie de uz casnic;
- Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică a lămpilor electrice și a corpurilor de iluminat;
- Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică aplicabile mașinilor de spălat rufe de uz casnic.
- Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică aplicabile mașinilor de spălat vase de uz casnic;
- Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică aplicabile aparatelor frigorifice de uz casnic;
- Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică aplicabile aparatelor TV.

De asemenea, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 151 din 17.07.2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic* a fost aprobat proiectul *Hotărârii de Guvern nr 750. din 13.06.2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic*, care include 11 regulamente:

- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică pentru lămpi de uz casnic nondirecționale;

- Regulament cu privire la cerințele de proiectare ecologică pentru lămpile fluorescente fără balast încorporat, lămpilor cu descărcare de intensitate ridicată, precum și balasturilor și corpurilor de iluminat compatibile cu aceste lămpi;
- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică pentru pompele de apă;
- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur;
- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică pentru lămpile direcționale, lămpile cu diode electroluminiscente și echipamentele aferente;
- Regulamentul cu privire cerințele de proiectare ecologică aplicabile motoarelor electrice;
- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică pentru aparatele de climatizare și ventilatoarele de confort;
- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile mașinilor de spălat vase de uz casnic;
- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică pentru aspiratoare;
- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile mașinilor de spălat rufe de uz casnic;
- Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică pentru ventilatoarele acționate de motoare cu o putere la intrare între 125 W și 500 kW.

Totodată, MEc a definitivat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la completarea Hotărârii de Guvern nr. 750 care prevede transpunerea adițional a 6 regulamente pentru 6 categorii de produse cu impact energetic, și anume:

- Aparare frigorifice de uz casnic;
- Aparare TV;
- Pompe de circulație fără etanșare independente și pompelor de circulație fără etanșare integrate în produse;
- Consumul de energie electrică în modul standby și oprit al echipamentelor electrice și electronice de uz casnic și de birou;
- Unități simple de conversie semnal;
- Puterea absorbită în regim fără sarcină și pentru randamentul mediu în regim activ al surselor externe de alimentare.

Proiectul Hotărârii Guvernului și Regulamentele au fost avizate de autoritățile publice și instituțiile cointerestate, precum și de Centrul de Armonizare a Legislației, Centrul Național Anticorupție.

În scopul promovării îmbunătățirii performanței energetice a clădirilor, ținând cont de condițiile climatice, de cerințele privind climatul interior și de raportul cost-eficiență, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a elaborat *Legea nr. 128 privind performanța energetică a clădirilor*, care a fost aprobată în ședința Parlamentului pe data 11.07.2014.

La momentul actual, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică au lansat procedurile de elaborare a actelor normative și reglementările tehnice în construcții necesare pentru aplicarea prezentei legi.

Astfel, la zi pot fi raportate următoarele realizări:

- Aprobarea HG 896 din 21 iulie 2016 privind procedura de certificare a performanței energetice a clădirilor și a unităților de clădiri;
- Elaborarea proiectului de HG privind inspecția periodică a cazanelor și a sistemelor de încălzire în clădiri;
- Elaborarea proiectului de HG privind Metodologia de determinare a performanței energetice a clădirilor;
- Elaborarea proiectului HG cu privire la autorizarea evaluatorilor de clădiri, inspectorilor sistemelor de încălzire și climatizare;
- Elaborarea proiectului Codului Practic "Performanța energetică a clădirilor. Terminologie";

- Elaborarea proiectului NCM “Performanța energetică a clădirilor”, “Metodologia de calcul al nivelurilor optime din punct de vedere al costurilor, ale cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și a elementelor acestora”, etc.

În prezent, Ministerul Economiei este axat pe elaborarea cadrului secundar cu incidență în domeniul energiei termice și promovării cogenerării (Legea 92/2014). Astfel, pentru anul 2017 este planificată elaborarea următoarelor documente:

- Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea măsurilor de susținere a producătorilor de energie termică în regim de cogenerare de înaltă eficiență;
- Elaborarea Raportului privind efectuarea unei evaluări cuprinzătoare a potențialului de aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică eficiente din punct de vedere energetic;
- Elaborarea Raportului privind evaluarea cadrului legislativ și de reglementare existent, aplicabil centralelor de producere a energiei electrice și termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență în vederea îmbunătățirii acestuia.

Merită de menționat, că conform Deciziei D/2015/01/MC-EnC adoptate de Consiliul Ministerial al Comunității Energetice care a avut loc pe data 16 octombrie 2015 în Albania, termenul de implementarea a *Directivei UE/27/2012 cu privire la eficiență energetică* este octombrie 2017. În acest context, imediat după identificarea Partenerului de Dezvoltare disponibil de a oferi suport la acest capitol, în trimestrul III al anului 2017 a fost posibilă lansarea procedurii de elaborare a proiectului de lege de transpunere a Directivei 27/2012/UE.

De precizat că, proiectul de lege conține informații/ date colectate și determinate în cadrul exercițiului de elaborare a Planului național de acțiuni pentru eficiență energetică și regenerabile (scheme de obligații de eficiență energetică, rolul exemplar al clădirilor publice și renovarea celor deținute de către autoritățile guvernamentale centrale, etc.), acestea fiind interdependente iar, aprobarea PNAEE către sfârșitul anului curent a impus transferarea acțiunii privind promovarea și aprobarea noului proiect de Lege cu privire la eficiența energetică pentru anul 2017.

De menționat că, actualmente, proiectul legii cu privire la eficiență energetică este definitivat, urmând a fi supus consultărilor publice în perioada imediat următoare.

Totodată, cu referință la subiectul planificării în domeniul eficienței energetice, merită a fi menționată aprobarea *Planului Național de Acțiuni în domeniul Eficienței Energetice pentru anii 2016-2018*, care include o analiză retrospectivă a primei perioade de implementare și o planificare cuprinzătoare pentru sporirea eficienței energetice în perioada 2016-2018, cu stabilirea țintelor pe domeniu pentru anul 2020.

Constatare și recomandările Curții de Conturi:

Agenției pentru Eficiență Energetică:

2. să asigure instruirea managerilor energetici din cadrul AAPL de nivelul II, precum și să acorde suportul metodologic necesar la întocmirea și elaborarea planurilor și programelor locale de eficiență energetică.

Acțiunile întreprinse

Întru realizarea recomandării sus menționate, conform planului de activitate al AEE pentru anul 2016, au fost realizate următoarele:

pct. 1.2. „Ofertarea asistenței la elaborarea programelor și planurilor de acțiuni în domeniul EE”:

–subpct. 1.2.2. „Coordonarea/ acordarea asistenței la elaborarea programelor și planurilor pentru autoritățile administrației publice centrale și locale în scopul îmbunătățirii eficienței energetice”
– în contextul activității respective au fost elaborate modele și șabloane de Planuri și Programe locale de eficiență energetică, astfel acestea au fost utilizate la etapa de elaborare a PLEE și PLAAE (se anexează).

Totodată, merită a fi menționată activitatea de elaborare a Balanțelor Energetice în profil raional, care vor permite planificarea acțiunilor locale de eficientizare a consumului de resurse energetice și valorificare a energiei regenerabile. Mai mult ca atât, Agenția Germană pentru cooperare GIZ, în contextul implementării Programului regional sectorial pe domeniul eficienței energetice a clădirilor publice pentru toate regiunile de dezvoltare, a lansat concursul pentru selectarea companiilor locale care urmează să ofere suport pentru 11 APL-uri în efectuarea RAE pentru 11 clădiri publice care sunt incluse ca obiecte potențiale de a fi finanțate de fondurile UE în anul 2017.

pct. 2.2. „Desfășurarea activităților de consolidare a capacităților în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă ale autorităților administrației publice centrale și locale”:

–subpct. 2.2.1. „Organizarea periodică a cursurilor de instruire și perfecționare a managerilor energetici angajați în cadrul consiliilor raionale, municipale și UTA Găgăuzia”;

–în contextul activității respective AEE a elaborat proiectul „Dezvoltarea capacităților managerilor energetici și promovarea resurselor alternative de energie în zonele rurale din Republica Moldova”, unde au fost organizate ședințe de instruire a managerilor energetici privind elaborarea Programelor și Planurilor locale de eficiență energetică. De asemenea, a fost organizat seminarul informativ în domeniul Eficienței Energetice în cadrul Conferinței Internaționale a Managerilor Energetici Europeni – EUREM 2016. Totodată, în contextul elaborării cu suportul Agenției Germane pentru cooperare GIZ a Programului local de eficiență energetică a clădirilor publice din cadrul Consiliului Raional Călărași, AEE a participat în cadrul procesului de elaborare a documentului sus enunțat. Proiectul Programului Local se anexează.

Constatările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Ministerului Economiei:

3. să includă în Regulamentul FEE procedura de selectare și numire a membrilor CA, pentru a asigura transparența și succesivitatea activității CA;

4. să examineze posibilitatea de includere a reprezentantului AEE în componența CA, cu drepturi depline de membru;

5. să revizuiască structura organizatorică a FEE și să analizeze modalitatea integrării funcției de Administrator în cadrul acestuia;

Acțiunile întreprinse

Menționăm că, la momentul actual, Ministerul Economiei, în cadrul exercițiului de transpunere a Directivei 27/2012/UE cu privire la eficiența energetică în legislația națională, este în proces de elaborare a proiectului Regulamentului privind Fondul pentru Eficiență Energetică (*în redacție nouă*). De precizat că proiectul Regulamentului este deja disponibil iar recomandările menționate în Raportul Curții de Conturi au fost integrate în documentul respectiv.

Transmiterea proiectului Regulamentului privind Fondul pentru Eficiență Energetică spre avizare/coordonare este planificată pentru perioada următoare.

Constatare și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Ministerului Economiei:

6. să examineze activitatea unor instituții similare din țările membre ale UE care au înregistrat succese în implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, pentru preluarea bunelor practici.

Acțiunile întreprinse

Pe parcursul perioadei de raportare, MEc cu susținerea experților internaționali angajați în cadrul Asistenței Tehnice pentru implementarea Programului de Susținerea a Politicilor Sectoriale (TA-SPSP Energy), au examinat structura și activitatea Fondurilor din Austria, Slovenia și Croația. La sediul Fondului pentru Eficiență Energetică, a fost prezentat și examinat modelul de organizare și funcționare a Fondului pentru Eficiență Energetică din Croația. Bunele practici în organizarea instituțională și operațională a entității sunt luate în calcul în noul Regulament al Fondului pentru Eficiență Energetică.

Constatare și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări Fondului pentru Eficiență Energetică:

7. să elaboreze și să implementeze proceduri de recrutare a personalului său, prin stabilirea unor criterii clare la selectarea și angajarea experților de proiect conform prevederilor MO.

Acțiunile întreprinse

Cu referință la procedurile de recrutare a personalului, Fondul pentru Eficiență Energetică a operat modificarea Organigramei, aprobată de către Consiliul de administrare în data de 21.11.2014 (proces-verbal nr.26). În conformitate cu recomandarea Curții de Conturi, Fondul a elaborat „Politica de suplire a posturilor vacante”, aprobată de către Consiliul de administrare în data de 11.12.2014 (proces-verbal nr. 27), prin care Capitolul 2.3 din Manualul operațional a fost completat sub aspectul introducerii procedurilor de angajare a personalului, totodată fiind structurate atribuțiile generale specifice funcțiilor prevăzute în Statul de personal al FEE.

În legătura cu aceasta, în cadrul Fondului au fost revizuite fișele postului existente și elaborate fișele postului pentru funcțiile noi instituite, rezultate vacante în urma aprobării noii Organigrame, și anume 5 funcții de experți: 2 funcții de experți de proiect cu studii în domeniul *energetic* - cu atribuții în evaluarea fezabilității tehnice, financiare și de mediu a proiectelor în domeniul eficienței energetice și valorificării SER; 1 funcție de expert cu studii în domeniul *economico-financiar* - pentru monitorizarea implementării proiectelor, în particular cu referire la contractele de grant semnate cu beneficiarii; 1 funcție de expert cu studii în domeniul *construcțiilor civile* - pentru monitorizarea proiectelor din domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie, în particular cu referire la optimizarea activității de raportare a vizitelor pe teren; 1 funcție de expert *financiar* - pentru fluidizarea procesării cererilor de plată și a cererilor privind aprobarea modificărilor depuse de beneficiarii de proiecte; 1 funcție de contabil - în vederea fluidizării efectuării transferurilor mijloacelor financiare către beneficiarii proiectelor de investiții.

Suplimentar la cele menționate mai sus este necesar de indicat, ca urmare a operării modificărilor și aprobării Organigramei de către Consiliul de administrare al Fondului structurarea pe Direcții și

servicii a avut efect pozitiv asupra desfășurării activității Fondului, datorită managementului efectiv al personalului său. Suplinirea funcțiilor vacante în cadrul Fondului se face în concordanță cu organigrama, prin aplicarea prevederilor „Politicii de suplinire a posturilor vacante” din Manualului operațional al Fondului (*se anexează*).

Constatările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

8. să asigure implementarea unor proceduri de control intern privind imparțialitatea experților de proiect la examinarea și evaluarea propunerilor inițiale de proiecte, în scopul minimizării riscului de apariție a unor conflicte de interese;

Acțiunile întreprinse

În ceea ce privește implementarea procedurilor de control intern privind imparțialitatea experților de proiect la evaluarea proiectelor, Fondul aduce la cunoștință despre instituirea și aplicarea controlului intern prevăzut în recomandările Curții de Conturi. Astfel, în cadrul Fondului (ordinul Directorului executiv nr. 02 din 05.01.2015) a fost stabilită procedura de distribuire către experți a descrierilor detaliate a proiectelor (DDP) pentru dezvoltare și evaluare. Conform acestei proceduri, distribuirea DDP se efectuează la propunerea Directorului operațiuni, în ordinea cronologică de recepționare a lor. În mod similar, a fost stabilită procedura de distribuire a propunerilor inițiale de proiecte (PIP) pentru dezvoltare și evaluare (ordinul Directorului executiv nr. 06 din 11.02.2015).

Suplimentar, Direcția executivă a elaborat Formularul-tip „Declarația de imparțialitate” care urmează a fi semnat de către experții de proiect antrenați în procesul de recepționare, examinare și evaluare a PIP și DDP. Formularul menționat a fost aprobat în cadrul ședinței Consiliului de administrare din 16.07.2015, Procesul-verbal nr. 35, prin completarea Manualului Operațional (MO) cu Anexa 22 - Declarație de imparțialitate, precum și a Capitolului 12 din MO cu paragraful 12.5 “Imparțialitatea - procedură de control intern” având următorul conținut: “Cerința de imparțialitate există în toate etapele managementului proiectului colectare, evaluare și aprobare, imparțialitatea contribuie la credibilitatea evaluării și evitarea părtinirii în constatări, analize și concluzii.

În vederea minimizării pericolului privind afectarea imparțialității precum și evitarea apariției posibilelor conflicte de interese, personalul Fondului implicat în activitatea de recepționare, examinare și evaluare a Propunerilor inițiale de proiect și Descrierilor detaliate de proiect, va semna Declarația de imparțialitate (Anexa 22 al prezentului Manual operațional). Declarația de imparțialitate va fi completată pentru fiecare dosar în parte, cu indicarea denumirii solicitantului și semnată în același timp cu recepționarea dosarului în cazul examinării PIP/DDP sau odată cu recepționarea dosarului în cazul evaluării PIP/DDP. În cazul încălcării clauzei de imparțialitate, angajatul va purta răspundere conform legislației în vigoare.”

Mai mult ca atât, Consiliul de Administrare a aprobat și conceptul modificărilor la Manualul operațional, Cap. 9 „Implementarea proiectului și proceduri de monitorizare”, ce țin de implementarea proiectului și procedurile de monitorizare, elaborat de către Fond. În special, conceptul prevede atribuirea sarcinilor expertului financiar, expertului de proiect responsabil de verificarea volumelor, și expertului responsabil de conformitatea volumelor și confirmarea calității.

Constatările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

9. să examineze oportunitatea comasării etapelor a II-a și a III-a din circuitul general al proiectului pentru eficientizarea implementării proiectelor de eficiență energetică;

Acțiunile întreprinse

Prin Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile se abrogă, începând cu data de 25.03.2017, Legea energiei regenerabile nr. 160 din 12.07.2007. Totodată, art. 45 al Legii 10 din 26.02.2016 dispune că Guvernul, pînă la intrarea în vigoare va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile acestei legi, va elabora și va aproba actele normative necesare pentru executarea legii date. Astfel, se va modifica cadrul normativ, și deci, în modificările care vor interveni se va ține cont de recomandările Curții de Conturi, în ceea ce privește examinarea oportunității comasării etapelor a II-a și a III-a din circuitul general al proiectului pentru eficientizarea implementării proiectelor de eficiență energetică.

Constatările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

10. să stabilească termene pentru fiecare etapă din circuitul general al proiectului, în vederea eficientizării procesului de examinare, evaluare și aprobare a proiectelor de eficiență energetică

Acțiunile întreprinse

Cu privire la stabilirea termenelor pentru etapele circuitului general al proiectului, Fondul pentru Eficiență Energetică în vederea eficientizării procesului de examinare, evaluare și aprobare a proiectelor de eficiență energetică, a operat modificări în MO la Capitolul 4 „Managementul proiectelor” (aprobat în cadrul ședinței CA, Proces-verbal nr. 32 din 02.06.2015) stabilind următoarele termene pentru etapele după cum urmează:

Evaluarea și aprobarea inițială a proiectelor	3 zile
Evaluarea și aprobarea prealabilă a proiectelor	7 zile
Expertizarea proiectelor	3 zile
Aprobarea finală	27 zile

Totodată, întru respectarea termenelor, s-a completat MO (modificări aprobate în cadrul ședinței CA din 16.07.2015, Proces-verbal nr. 35) cu următoarele:

- pct. 4.2.1 „Pasul 3 - Repartizarea PIP experților de proiect” cu următorul conținut:

„În procedura de distribuție a proiectelor, se va ține cont de posibilitatea fluidizării procesului de evaluare a proiectului, și anume: nu se vor distribui succesiv proiecte, unuia și aceluiași expert de proiect. De regulă, proiectele se repartizează experților de proiect, respectând-se principiul - *fiecare expert de proiect va recepționa un număr egal de dosare spre evaluare*. Totodată, experților de proiect le poate fi distribuit un număr mai mic/mai mare de proiecte, în dependență de volumul activităților expertului de proiect pe perioada evaluării”.

- pct. 4.3.2 „Pasul 7 - Repartizarea DDP experților de proiect” cu următorul conținut:

„În procedura de distribuție a proiectelor, se va ține cont de necesitatea fluidizării procesului de evaluare a proiectului, și anume: nu se vor distribui succesiv proiecte unuia și aceluiași expert de proiect. De regulă, proiectele se repartizează experților de proiect după principiul - *fiecare expert de proiect va recepționa un număr egal de dosare spre evaluare*. Totodată, experților de proiect le poate fi distribuit un număr mai mic/mai mare de proiecte, în dependență de volumul activităților expertului de proiect pe perioada evaluării. În același timp, repartizarea trebuie să respecte principiul - *expertul de proiect care a evaluat PIP și CEIAM (Chestionar de evaluare a impactului asupra mediului) nu poate participa la evaluarea DDP a aceluiași proiect.*”

Astfel, în conformitate cu modificările și completările la Manualul operațional operate în temeiul Procesului - verbal nr. 27 din 11.12.2014, la capitolul nr. 4 „Managementul proiectelor” s-a stabilit circuitul general al proiectului cu definirea termenelor necesari pentru etapele din circuitul general al proiectului. Aceasta a dus la o administrare mai eficientă a timpului alocat pentru procedurile interne de evaluare și aprobare a proiectelor de către toți participanții în cadrul circuitului general al proiectului.

Constatările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

11. să instituie măsuri de responsabilizare a consultanților tehnici pentru neprezentarea în termen a rapoartelor privind vizita în teren

Acțiunile întreprinse

Cu privire la responsabilizarea consultanților tehnici la prezentarea rapoartelor privind vizitele pe teren în termenii contractuali, vă informăm că potrivit prevederilor Manualului operațional expertul de proiect are atribuții de a monitoriza, coordona și viza rapoartele privind vizita pe teren.

Conform recomandărilor Curții de Conturi au fost operate modificări în actele de predare-primire a serviciilor prin includerea vizării de către experții de proiect responsabili. Expertul de proiect cu studii în domeniul construcțiilor civile și calificare de diriginte de șantier, angajat conform organigramei modificate a Fondului (procesele-verbale ale ședințelor Consiliului de administrare nr. 26 din 21.11.2014 și nr. 27 din 11.12.2014), va fi direct responsabil de recepționarea, verificarea și avizarea prezentării rapoartelor de vizite pe teren ale consultanților tehnici. De asemenea, expertul menționat va fi responsabil de coordonarea activității consultanților tehnici.

Totodată, a fost modificat și completat conținutul formularelor referitoare la Raportul privind vizita pe teren (ordinul Directorului executiv nr. 59 din 12.12.2014).

Suplimentar, FEE a sesizat consultanții tehnici asupra instituirii măsurilor de penalizare aplicate în temeiul dispozițiilor punctului 17.8 al Cap.7 „Reclamații și sancțiuni” al Acordului – Cadru „*Pentru prestarea cu întârziere a Serviciilor, Promitent-prestatorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma Serviciilor neprestate, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 3 % din suma totală a prezentului Acord-cadru.*”, precum și pct. 10. 1 al Cap. 10 „Sancțiuni pentru neîndeplinirea culpabilă a obligațiilor” din Contractele subsecvente încheiate între părți „*În cazul în care, din vina sa exclusivă, Prestatorul nu reușește să-și execute obligațiile asumate prin contract, atunci achizitorul are dreptul de a deduce din prețul contractului, ca penalități, o sumă echivalentă cu o cotă procentuală de până la 3% din prețul contractelor subsecvente.*” **pentru nerespectarea următoarelor clauze contractuale:**

- *Acordul-Cadru nr. 25 din 19 august 2014*

Cap. Obligațiile părților

Pct. 11.1 lit. a) după fiecare vizita pe teren, în decursul a trei zile lucrătoare, va completa și transmite Promitent-achizitorului/Expertul de proiect, Raportul privind vizita pe teren, conform modelului prezentat în anexa 5, la prezentul Acord-cadru.

- *Contractele subsecvente*

Cap. 8. Obligațiile principale ale Prestatorului:

Pct. 8.25. După fiecare vizită pe teren, în decursul a trei zile lucrătoare, va completa și transmite expertului de proiect, Raportul privind vizita pe teren, conform modelului prezentat în Anexa 3 la Acordul Cadru Nr. 25 din 19 august 2014.

În aceeași ordine de idei, comunicăm că Fondul a responsabilizat consultanții tehnici începând cu data de 01 august 2015, în temeiul pct. 17.8 din capitolul 7 „Reclamații și sancțiuni” al Acordului-cadru. Astfel, începând cu 01 august 2015 până la rezilierea Contractelor subsecvente încheiate în temeiul Acordului-cadru, s-au aplicat penalizări în condițiile prevăzute în aceste contracte.

Constatările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

12. să stabilească procese fiabile aferente organizării, realizării, documentării și raportării activității consultanților tehnici în cadrul vizitelor realizate în teren pentru fiecare tip în parte, inclusiv la: (i) planificarea lucrărilor; (ii) verificarea curentă a lucrărilor; (iii) vizitele extraordinare (ad-hoc); (iv) finalizarea anumitor etape; (v) verificarea finală; (vi) verificarea la solicitarea beneficiarului.

Acțiunile întreprinse

Cu privire la stabilirea proceselor fiabile aferente activității consultanților tehnici în cadrul vizitelor realizate pe teren pentru fiecare tip în parte, procesele în cauză deja sunt reflectate în contractele încheiate între Fond și consultanții tehnici, care efectuează activitățile (i)-(v) în cadrul vizitelor. Totodată, comunicăm că etapele prezentate se regăsesc în Formularul-tip „Raportul privind vizita pe teren” îmbunătățit semnificativ conform recomandărilor Curții de Conturi (aprobat prin ordinul nr. 59 din 12.12.2014, referitor la Raportul privind vizita pe teren, ajustat ulterior prin modificarea anexei 18 a Manualului operațional). Întru asigurarea legalității aplicării în cadrul vizitelor în teren de către consultanții tehnici a Formularului-tip „Raportul privind vizita pe teren” au fost semnate între FEE și consultanții tehnici Acorduri adiționale de modificare a Anexelor ce conțin Formularul-tip „Raportul privind vizita pe teren” prevăzute în Acordul cadru și Contractele subsecvente încheiate între părți.

Procesele de organizare, realizare, documentare și raportare a activității consultanților tehnici au fost pe larg definite prin Acordul-cadru și Contractele subsecvente la acesta, totodată, fiind completate și prin Raportul privind vizita în teren, aprobat prin Ordinul Directorului executiv nr. 59 din 12.12.2014.

Constatările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

13. să găsească soluții fiabile care ar contribui la minimizarea riscurilor în procesul de achiziții publice, inclusiv operarea modificărilor în cadrul legislativ-normativ privind competențele FEE în procesul de achiziționare a lucrărilor aferente implementării proiectelor de eficiență energetică;

Acțiunile întreprinse

Referitor la participarea Fondului pentru Eficiență Energetică în procesul de achiziții publice, Hotărârea Guvernului RM nr. 401 din 12.06.2012 cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică (pct. 98) prevede că beneficiarul de proiect din sectorul public procură bunuri și servicii în conformitate cu legislația în vigoare în domeniul achizițiilor publice. Totodată, conform prevederilor Cap. 7.2 „Politici de achiziții publice pentru implementarea proiectelor” din Manualul operațional, Fondul poate participa în procesul achizițiilor publice prin desemnarea reprezentantului său în calitate de observator. În acest sens, Curtea de Conturi a sugerat cooperarea între Agenția pentru Eficiență Energetică și FEE în ceea ce privește antrenarea eventuală a managerilor energetici din cadrul consiliilor raionale în procedurile de achiziții publice. Date fiind atribuțiile AEE în calitate de organ

al administrației centrale a statului în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie, FEE a solicitat asistența AEE în vederea implementării recomandării Curții de Conturi sus-menționate.

Modificarea cadrului legislativ-normativ care reglementează desfășurarea activității Fondului este pusă în sarcina Guvernului RM prin Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care va aduce actele derivate în concordanță cu prevederile acestei legi, va elabora și va aproba actele normative relevante.

Constataările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

14. să instituie proceduri de verificare și coordonare a caietelor de sarcini cu beneficiarii de proiect;

Acțiunile întreprinse

În privința procedurilor de verificare și coordonare a caietelor de sarcini, în cadrul Apelurilor de Propuneri de Proiect nr. 3 și nr. 5, destinate sectorului public, Fondul a stabilit obligativitatea prezentării de către beneficiari a caietelor de sarcini la etapa descrierii detaliate a proiectelor. În cadrul etapei menționate caietele de sarcini sunt verificate, iar aprobarea proiectului confirmă coordonarea acestora cu documentația de deviz și proiectul de execuție, precum și conformitatea lucrărilor și materialelor indicate în caietele de sarcini cerințelor tehnice minime obligatorii ale Fondului.

Precizam că documentația de deviz și proiectul de execuție sunt elaborate de către specialiști pentru activități de proiectare în construcții în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 329 din 23.04.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, ulterior verificate și expertizate de către verificatori de proiecte atestați în conformitate cu Regulamentul cu privire la verificarea proiectelor și a execuției construcțiilor și expertizarea tehnică a proiectelor și construcțiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 361 din 25.06.1996 cu privire la asigurarea calității construcțiilor.

Ulterior, beneficiarul, în conformitate cu pct. 5.4. din Contractul de grant este obligat să prezinte spre coordonare Fondului caietul de sarcini, după care urmează a fi înaintat Agenției pentru Achiziții Publice în conformitate cu prevederile Legii 131 din 03.07.2015. Fondul, în calitate sa de finanțator, în temeiul prevederilor Contractului de grant, examinează caietul de sarcini sub aspectul corespunderii parametrilor tehnici și economici și a corespunderii cu datele din contract. Coordonarea caietului de sarcini de către Fond presupune verificarea de către Expertul de proiect a corespunderii volumelor de lucrări și a specificațiilor tehnice indicate cu documentația de deviz și proiectul de execuție, în baza cărora a fost încheiat Contractul de grant. Caietele de sarcini coordonate sunt avizate de către Expertul de proiect, cu mențiunea „Coordonat FEE”.

Constataările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

15. să stabilească procedura de înregistrare, evidență și utilizare ulterioară a contractelor de antrepriză prezentate de beneficiari

Acțiunile întreprinse

Cu referire la procedurile aferente contractelor de antrepriză ale beneficiarilor, Hotărârea Guvernului nr. 401 din 12.06.2012 cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică stabilește expres că punerea în aplicare a proiectului este responsabilitatea exclusivă a beneficiarului de proiect (pct. 101). În

poftida acestui fapt, Fondul colectează informația cu privire la ofertele câștigătoare aferente contractelor de antrepriză ale beneficiarilor și le anexează la dosarul proiectului în scopuri de informare ulterioară.

În realizarea acestei recomandări Fondul a completat bazele de date electronice aferente Apelurilor de Propuneri de Proiect cu un nou compartiment ce se refera la înregistrarea, evidența și utilizarea contractelor de antrepriza prezentate de beneficiari în cadrul Apelului.

Constatările și recomandările Curții de Conturi:

Recomandări conducerii Fondului pentru Eficiență Energetică:

16. să stabilească ca cerință obligatorie elaborarea proiectelor tehnice pentru proiectele finanțate din FEE

Acțiunile întreprinse

De menționat, necesitatea elaborării proiectelor tehnice este reglementată de legislația în vigoare în domeniul construcțiilor. Conform art. 14 al Legii nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente, se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire. Lucrările ne-specificate în art. 14 al legii menționate au nevoie de autorizație de construire. Pentru obținerea autorizației de construire conform art. 12 al aceleiași legi, este necesar certificatul de urbanism pentru proiectare și proiectul de execuție, (din care face parte și proiectul tehnic). Punerea în aplicare a proiectului este responsabilitatea exclusivă a beneficiarului de proiect, conform Hotărârii Guvernului nr. 401 din 12.06.2012 cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică (pct. 101).

Prin urmare, stabilirea ca cerință obligatorie pentru beneficiari a elaborării proiectelor tehnice depășește domeniul de competență al Fondului, dat fiind faptul că acest aspect este reglementat de legislația existentă în domeniul construcțiilor. În legătura cu aceasta, FEE a solicitat asistența Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor privind obligativitatea elaborării proiectelor tehnice pentru proiectele de eficiență energetică precum și pentru cele de valorificare a surselor regenerabile de energie finanțate de FEE (*se anexează scrisoarea nr. 844 din 21.07.2015*).